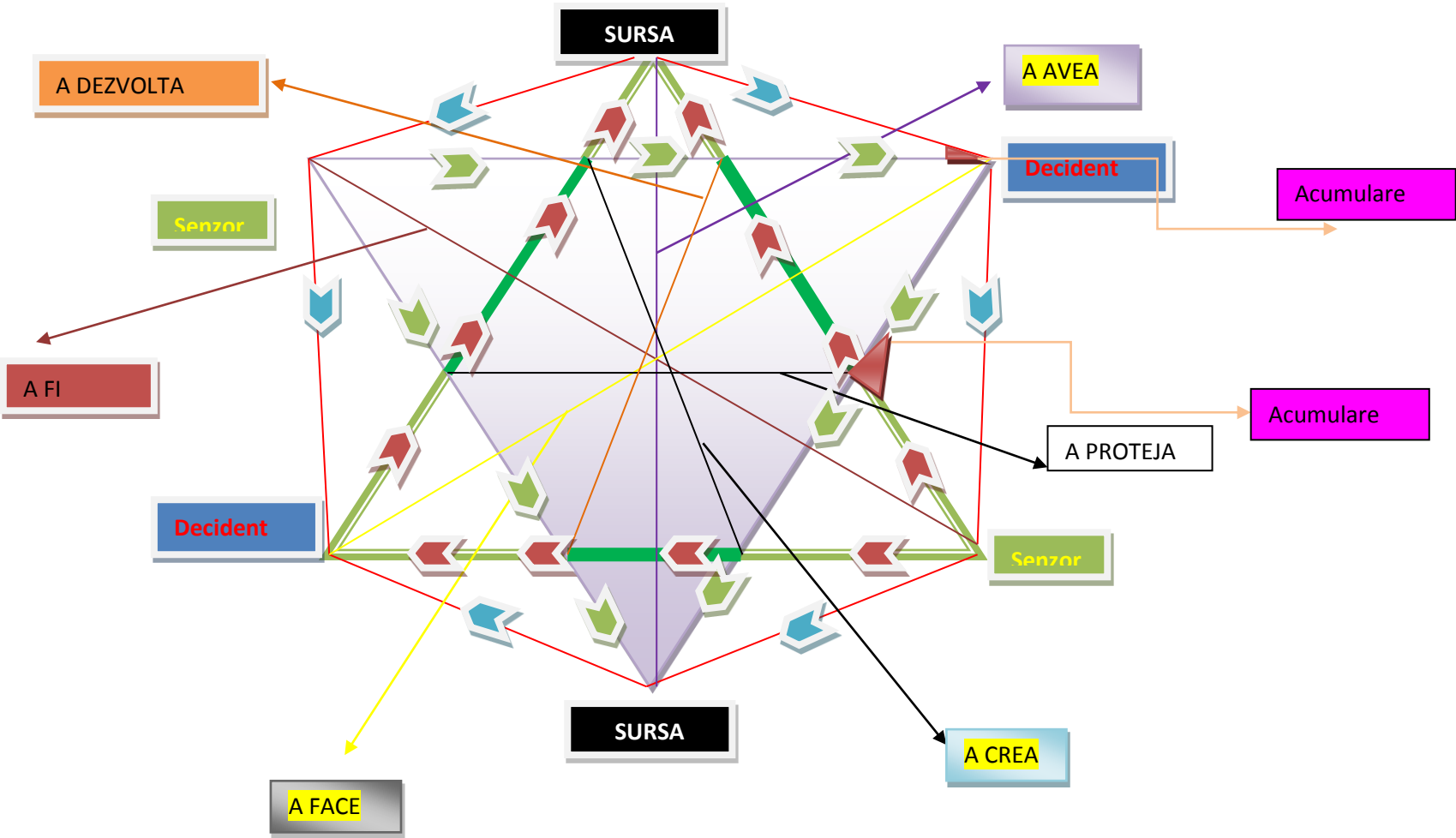
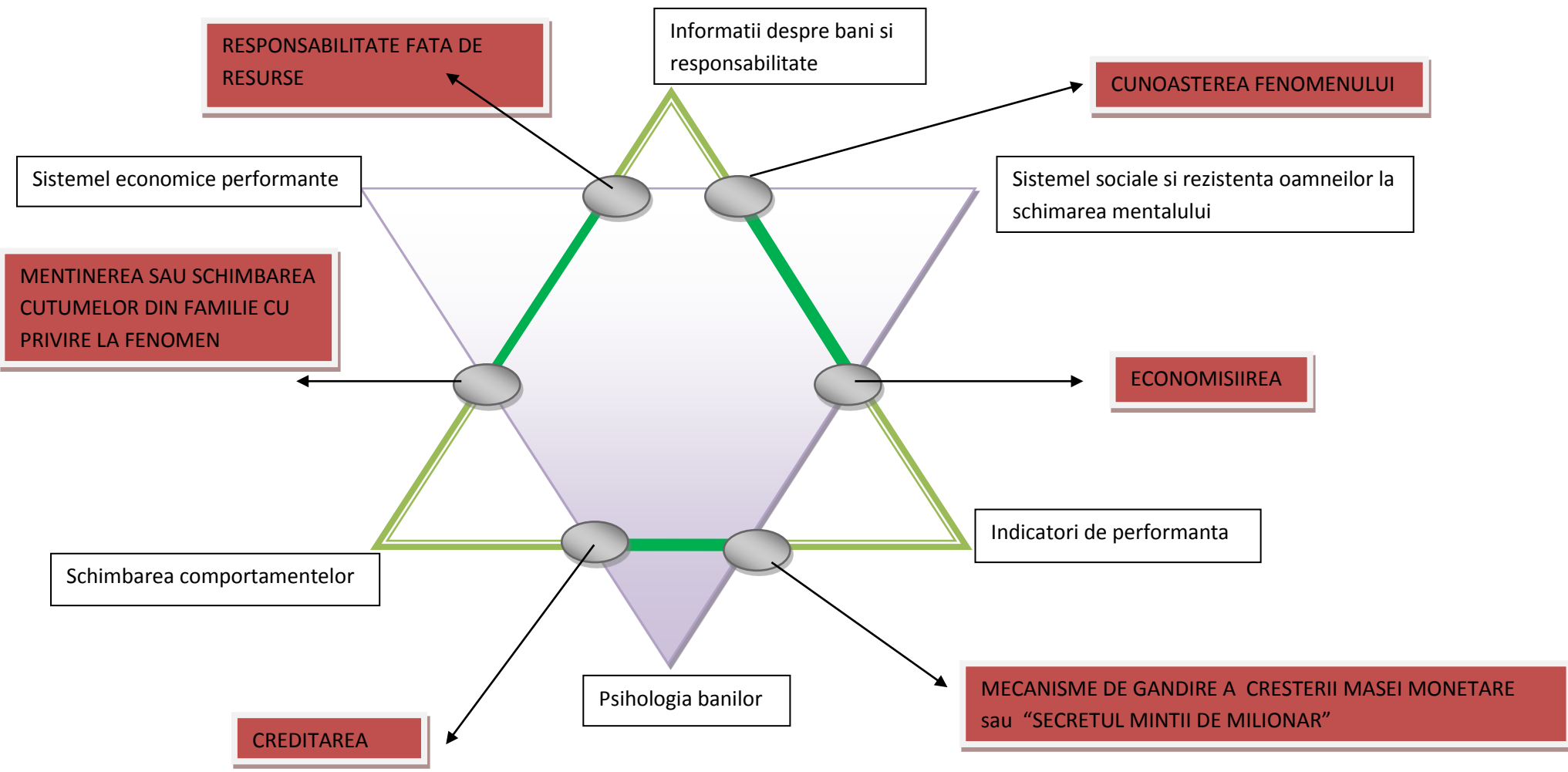

Responsabilitate financiara (13-17ani)

RESPONSABILITATE FINANCIARA

13 – 17 ani

Tematica abordata	Valori/ atitudini	Abilitati	Competente	Cunostinte	Metode folosite
<p>I. Informatii despre bani si responsabilitate financiara. Cunoasterea fenomenului. Sistemele sociale si rezistenta oamenilor la schimbarea mentalului – principiile unei vieti durabile</p>					
<p>LECTIA 1</p>					
Sa ne cunoastem	<ul style="list-style-type: none"> - Intelege nevoia de a se prezenta intr-o anumita maniera - Reflecteaza asupra cine este si ce doreste 	<ul style="list-style-type: none"> - Isi autoevalueaza dezvoltarea sociala si emotional prin intermediul personajelor - oglindire - Identifica deciziile gresite pe care le-a facut pana la acel moment din punct de vedere financiar 	<ul style="list-style-type: none"> - Competenta lingvistica - Capacitatea de a crea incredere si empatie cu alti indivizi - Capacitatea de a urmari si evalua argumentele oferite de ceilalti si de a descoperi ideile de baza in aceste argumente 	<ul style="list-style-type: none"> - Poate sa se prezinte in medii/situatii diverse - Defineste beneficiile educatiei financiare si nevoia de a invata despre acest domeniu 	<ul style="list-style-type: none"> - Presentare Film “animat”
Ce inseamna sa fii	<ul style="list-style-type: none"> - Intelege de ce e important sa invete 	<ul style="list-style-type: none"> - Autoevaluare cu privire la 	<ul style="list-style-type: none"> - Competenta lingvistica, prin 	<ul style="list-style-type: none"> - Interconecteaza informatiile cu 	<ul style="list-style-type: none"> - Presentare - Brainstorming/Writestorming

responsabil?	despre responsabilitate financiara corelata cu aprecierea financiara - Inteleg importanta banilor in viata familiei si nevoia de a construi impreuna distribuirea cheltuielilor	competentele sale legate de subiect - Incepe sa construiasca un plan de invatare despre acest subiect	invatarea unor termini noi cu privire la subiectul abordat - Competenta antreprenoriala - Competenta “a invata sa inveti”	privire la nevoie, dorinte si rolul banilor si le utilizeaza eficient	(evaluarea)
LECTIA 2					
Introducere -	- Inteleg nevoia de a face legatura intre informatii	- Identifica nevoia crearii legaturii cu informatiile precedente	- Capacitatea de a comunica in scris si/sau verbal, de a inteleg si a-i face pe altii sa inteleaga legatura intre mesaje	- Face legatura cu informatiile anterioare	- Dialog
Informatii despre bani: Ce sunt banii?	- Reflecteaza asupra valorilor personale in raport cu resursele financiare proprii cu implicatii asupra economiei, ca intreg	- Isi identifica abilitatile in raport cu valoare muncii sale tinand cont de implicatiile pe care le are supra dezvoltarii economice personale si nationale	- Capacitatea de concentrare pe termen scurt si lung - Capacitatea de a recunoaste trasaturile esentiale ale fenomenului studiat - Capacitatea de a	- Poate defini diverse notiuni cu privire la bani: troc, barter, schimburi comerciale, PIB/GDP, QT, consum final, consum intermediar - Defineste rolul banilor si proiectia acestora asupra	- Prezentare - Film “animat”

			utiliza elemente si instrumente din sfera responsabilitatii financiare	propriei persoane - Face distinctia intre nevoie si dorinta	
Cunoasterea fenomenului - Cercul dorintelor	- Reflecteaza asupra obiectivelor personale	- Identifica resursele din jurul sau care il pot sprijini in realizarea obiectivului/obiectivelor personale - Isi autoevalueaza capacitatea de a oferi la randul valoare umana	- Capacitatea de a-si formula propriile argumente intr-o maniera convingatoare si a lua in considerare alte puncte de vedere - Capacitatea de a prioritiza, planifica si de a sintetiza - Capacitatea de a utiliza elemente ajutatoare (diagrame, harti, notite) pentru a intelege sau produce texte scrise si/sau mesaje verbale (conversatii, instructiuni, interviuri)	- Poate spune care este cheia succesului personal	- Diagrama
Principiile unei vietii durabile – concluzii	- Reflecteaza asupra pozitiei fata de problematica	- Identifica diferentele intre valoarea pe care	- Capacitatea de a analiza si reflecta asupra	- Defineste rolul banilor si proiectia acestora asupra	- Prezentare - Film “animat”

	resurselor financiare si implicatiile acestora asupra noastra, a modului in care relationam cu banii si a personalitatii/ a conduitei	banii o au si puterea negativa sau pozitiva a acestora asupra persoanei/a caracterului	propriei persoane	- propriei persoane Face distinctia intre nevoie si dorinta	
--	---	--	-------------------	---	--

II. Economisirea

LECTIA 3

	Activitate	Descriere activitate	Tipul de inteligenta dezvoltata	Tipul de inteligenta dezvoltata - explicatii	Obiectiv de invatare
CAPITOLUL I					
<ul style="list-style-type: none"> • INFORMATII DESPRE BANI SI RESPONSABILITATE FINANCIARA. <ul style="list-style-type: none"> • CUNOASTEREA FENOMENULUI. • SISTEMELE SOCIALE SI REZISTENTA OAMENILOR LA SCHIMBAREA MENTALULUI – PRINCIPIILE UNEI VIETI DURABILE 					
Informatii despre bani si responsabilitate	Lectia 1				
	1. Sa ne cunoastem!	Buna, noi suntem familia Responsescu/Chibzuiescu si impreuna vom parcurge acest curs. Le prezentam membrii familiei prin	Interpersonala si intrapersonala		Dezvoltarea competenetelor de prezentare

		cartonase in care le scriem numele, varsta, hobby-urile, meseria/ce si-ar dori sa devina si cum isi petrec timpul liber. (vezi descrierea personajelor)			
	2. Ce inseamna sa fii responsabil?	Vezi Anexa 1	Lingvistica – termeni noi		
			Intrapersonala – prin oglindire		
			Vizual-spatiala		
			Inteligenta de mediu		Responsabilitate fata de reurse
	3. Ce ai retinut despre ce urmeaza sa invatam impreuna?	Test de evaluare Vezi Anexa 2	Logica – gandire prin argumentare		Dezvoltarea capacitatii de sintetizare a informatiilor
			Interpersonala		Evaluare initiala cu privire la cunostintele in domeniul responsabilitatii financiare
Informatii despre bani si responsabilitate. Cunoasterea fenomenului - Nevoi vs. dorinte	Lectia 2				
	1. Introducere	O scurta introducere si trecerea catre subiectul urmator . Vezi anexa 1	Intrapersonala	Captarea atentiei	dezvoltarea capacitatii de a face corelatii dintre trirea proprie si observarea sentimentelor altor persoane fata de subiectul de interes.
	2. Informatii despre bani: Ce sunt banii?	Prezentare Vezi anexa 2	Intrapersonala	Incepe sa aiba o imagine asupra identificarii	Identificarea resurselor proprii pentru integrarea pe o viitoare

				resurselor proprii pentru piata muncii	piata a muncii
			Logica – matematica	Recunoaste si analizeaza sursele si rolul banilor. Coreleaza cantitatea cu calitatea, valoarea cu echivalentul financiar numeric	Capacitatea de recunoastere si analiza a surselor si rolului banilor in viata de zi cu zi.
			Lingvistica	Poate spune ce reprezinta banii in societate si care este rolul acestora	Identificarea rolului banilor in societate
			Spirituala	Explorarea unor consecinte individuale cu privire la reflectia banilor asupra persoanei in raport de valoarea sa umana.	Evaluarea reflectiei banilor asupra propriei persoane
	3. Cunoasterea fenomenului - Cercul dorintelor	Prezentare Vezi anexa 3	Intrapersonala	Identificarea valorii proprii si a muncii, in general, pentru a se putea integra ca viitor adult	Cunoasterea unor instrumente prin care putem evalua eficient stabilirea obiectivelor
Sistemele sociale si rezistenta oamenilor la schimbarea mentalului – principiile unei vietii durabile	4. Concluzii:	Vezi anexa 4	Lingvistic	Intelege termeni economici	Recunoasterea si intelegerea unor termeni economici
			Intrapersonala	Face diferenta intre nevoi si dorinte Poate reflecta asupra	Explicarea diferentiei intre nevoi si dorinte. Identificarea corecta a

				valorii si utilitatii propriei persoane	aceasta.
			Interpersonala	Inteleg valoarea muncii, identifica tipare de comunicare specific domeniului economic	Capacitatea de a sintetiza informatiile cu privire la nevoi si dorinte si de a le integra in contextul pietei muncii
	5. Evaluare	Vezi anexa 5	Spirituala Intrapersonala	Constientizarea sinelui Reflectia asupra propriului proces de invatare	Capacitatea de a inteleg nevoia de fixare a unor obiective in concordanta cu nevoile si abilitatile personale, pentru o alegere constienta, nu indusa, influentata.
CAPITOLUL II					
• ECONOMISIREA					

Lectia I

Descrierea persoanelor

Mama – tipul femeii careia I se cuvine totul. Nu este foarte responsabila in ceea ce priveste cheltuielile familiei, e preocupata foarte mult de felul in care arata, de a avea recunoastere sociala . ii plac excursiile si distractia. Lucreaza in mediu corporate (o institutie/firma de dimensiuni mari).

Sotul – isi iubeste foarte mult sotia, insa acesta este depasit de situatie. Este antreprenor (are propria afacere)

Marian – are 4 ani si este un copil tare istet. Retine totul cu foarte mare usurinta, este sfatos, observa cu atentie pe fiecare in parte.

Hobby-uri: citeste, construiește din lego, e preocupat de tot ceea ce contine tehnica

Dorina – are 10ani. E o fetita inteligenta, dar foarte rasfatata. Imediat cum isi doreste ceva ii place sa I se ofere, altfel devine extreme de nemultumita: tipa, vorbeste precipitat, plange, da din picioare, afirma despre parinti/adulti ca sunt rai.

Hobby-uri: ii place sa fie la moda, sa aiba tot ceea ce vede la colegele sale, ii plac conversatiile pe chat, ii place sa picteze, ii plac cartile si jocurile logice.

Corina – are 13 ani. Este un copil timid. Ii place sa citeasca foarte mult, cunoaste extreme de multe informatii din multe domenii, insa cu toate acestea rezultatele scolare nu sunt dintre cele mai bune. Este mereu in umbra fratelui mai mare. Relatia cu fratii este una buna. Pentru Corina simte un fel de compasiune, pe Marian il admira, iar pentru Cordin are sentimente amestecate: cand de admiratie, cand de invidie.

Hobby-uri: canta la pian, ii place matematica, citeste si se uita la documentare, ii place sa isi petreaca timp cu prietena ei cea mai buna

Codrin – are 21 de ani. Este mandria parintilor sai. Este adesea dat exemplu surorilor. Invata la o universitate din strainatate, la Oxford. Tatal si bunicul fac eforturi pentru ca acesta sa urmeze cursurile universitare. Este silitor, dar ii place si distractia. Ii plac lucrurile care se intampla cu rapiditate, altfel isi pierde interesul.

Hobby-uri: parkour, basket, calatoriile/expeditiile, jocurile video, filmele

Bunicul din partea mamei – si-a asumat toata viata responsabilitatea fiicei sale.

Bunica din partea tatalui – este o femeie cocheta, are o mica avere pe care nu doreste s-o imparta cu familia fiului sau, considerand ca acesta nu a facut cea mai buna alegere. Il apreciaza in secret pe bunicul din partea mamei, nearatand acest lucru fata de ceilalti.

ANEXA 1:

Lectia 1, Punctul 2 - Ce inseamna sa fii responsabil?

Hipsterul: Nu este nimic ce nu poate fi satisfacut si face asta foarte vizibil. Se aduna in grupuri. Mai frecvent il gasesti in cafenele, magazine vintage sau magazine second hand. Ii place sa negocieze la fel

de mult ca buncii, mai ales daca cumpara ceva boem sau vintage. Face cumparaturi diametral opuse marilor mari, facand exceptii de la aceasta regula foarte rar.

Dinozaurul: merge la cumparaturi la acelasi magazine de ani de zile., este loial. Nu stie sa foloseasca calculatorul pentru a cumpara si nici nu are deschiderea spre a invata. Se cunoaste cu vanzatorul, se tutuiesc si se tocimeste cu acesta pentru a obtine reduceri la produsele achizitionate, pe principiul “lasa ca ne cunoastem noi”. Isi schimba foarte greu obiceiurile.

Economul/Avarul: cauta chilipiruri, este organizat, disciplinat. Cauta mereu cel mai bun prôt, nu arunca nimic la cos decat daca este convins ca nu-I mai foloseste acel obiect/produs. Mereu are cupoane de reduceri.

Snobul: Cumparatorul la prôt intreg: il cunosti dupa perechea de ochelari de soare pe care o poarta si atunci cand nu este soare afara. Cumpara bunuri de marca, la valori mari de bani – produsele scumpe dureaza mai mult in timp

Negociatorul: are calitati inascute de negociator, stie ce inseamna sa oferi ca sa si obtii, este rabdator, stie sa asculte, e prevazator.

Excesivul: cumpara in general la promotie, ca este mai ieftin, fara neaparat ca respectivul produs sa-I trebuieasca. Adesea cumpara cu cadrul de credit fara sa ia in seama consecintele. In garderoba sa exista destule produse inca cu eticheta pe ele.

Elitistul: cumparatorul de grup: cumpara doar prin recomandare, si aceea daca este validate de alti membri ai comunitatii pe care o frecventeaza.

Banditul/cleptomanul: este acea persoana care ia ceea ce este la vedere fara a plati, uita sa treaca pe la casa.

Pasivul: cumpara ceea ce gaseste la indemana, in drumul sau spre scoala sau casa. Nu se plange de produsele achizitionate, chiar daca acestea poate nu-I plac in mod deosebit. Nu este genul caruia sa-I placa ajutorul din partea vreunui vanzator, vrea sa fie lasat in pace.

Concluzii:

Avantaje:

- Cunoscandu-ne profilul de consumator/cumparator putem sa ne reglam relatia cu banii – autocunoastere
- ne permite fiecaruia dintre noi sa fim prevazatori asupra unor situatii neprevazute ce pot aparea in viata noastra
- ne ajuta sa ne cunoastem limitele din punct de vedere financiara “sa ne intindem cat ne este plapuma”
- avem o imagine clara asupra alegerilor facute vis-à-vis de asteptari, nevoi si dorinte
- Ne stimuleaza sa fim cumpatati/prevazatori si sa economisim (sa punem bani de-o parte)

Dezavantajele lipsei de educatie financiara:

- cheltuim mai mult decat avem (facem excese sau in termeni contabili avem deficit bugetar)
- ne indatoram mai mult decat primim (mai multi bani cheltuiti fata de veniturile incasate)

- creste stresul si apar certuri/tensiuni intre membrii familiei
- cumparam fara cumpatare

(vezi <http://www.theguardian.com/world/2015/may/22/france-to-force-big-supermarkets-to-give-away-unsold-food-to-charity>,
<http://www.digi24.ro/Stiri/Digi24/Extern/Europa/BUSINESS+CLUB+Tara+din+UE+care+pe+depeste+aruncarea+mancarii+la+>

o treime din toata mancarea produsa pe planeta se arunca, cum scrie The Guardian. Intr-un an, asta inseamna 300 de miliarde de lire sterline, mai mult decat dublu PIB-ul Romaniei. Daca te duci la un restaurant sau la un supermarket si le spui ca vrei sa faci ceva cu toata risipa asta, sa donezi undeva mancarea, iti vor spune ca legea nu le da voie. Trebuie sa o distruga.

Mi se pare o aiureala ingrozitoare.

In Franta, exista o lege care obliga magazinele sa doneze mancarea nevanduta. As vrea sa vedem una si in Romania.

ANEXA 2:

Evaluare:

1. Prezinta-te si tu similar cu partenerii tai de drum in descoperirea acestui domeniu.

Scrie/inregistreaza-te (deficient de vaz).

2. Sa ne scrii/inregistrezi si tu ce parere ai despre aceste tipologii de cumparatori. Tu cu care te asociezi/identifici ?

3. **Punctul acesta nu este la tine, ci la echipa IT**

1 In masura foarte mica, 2 intr-o masura mica, 3 moderat 4 intr-o masura mare 5 am inteles foarte clar

1. Pot defini ce este educatia financiara si care sunt beneficiile acestei a

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Imi identific nevoile si dorintele

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. Inteles ce inseamna valoarea banilor si care este rolul acestora

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Etc.

Lectia 2

Anexa 1

Buna! Mie mi-a placut cee ace am invatat data trecuta! Sper ca si pentru tine a fost benefic si ai inteles de ce este important sa parcurgi acest curs! Dar sa nu ne lungim prea mult si sa mergem mai departe!

Corina a inteles de ce e importanta autocunoasterea in ceea ce priveste profilul consumatorului si legatura cu responsabilitatea financiara. Dar oare a inteles si care este scopul acestei informatii? Sa vedem impreuna:

Anexa 2

Dintotdeauna, omul a cautat sa isi procure cele necesare pentru a-si satisface nevoile si dorintele, de aceea, inca din cele mai vechi timpuri a aparut TROCUL, ca mijloc de schimb – adica daca aveau nevoie de 1 pepene dadeau 5 mere sau pentru 1 ceas “plateau” cu 5 accesorii de imbracaminte s.a.m.d.

BARTERUL, alt tip de TROC, in sa cu diferenta ca se practica in relatiile comerciale (adica intre firme – institutii cu statut juridic) , prin care partile (agentii economici) convin intre ele sa schimbe marfuri de valori egale. E o practica la indemana, mai ales in situatia de criza economica, cand banii “ lichizi” sunt putini sau deloc, iar continuarea activitatii tine de negocierea unui contract de barter, cu partenerul de afaceri, pe bunuri sau servicii de care fiecare are nevoie, si care completeaza activitatea fiecarei dintre partile implicate. (vezi mai multe aici: <http://barter.ro/ghid-barter/>)

Evolutia a continuat pe rand prin:

- schimburi pe bunuri etalonate ca valori: argila si ceramica, carapacea de broasca testoasa, dintii de delfin, vite, porci, tutun, lana, sare etc
- continuand cu restrangerea la metale pretioase: aur si argint
- apoi s-a trecut la emiterea de moneda

Necesitatea continua a oamenilor de a masura valoarea muncii lor a condus la aceste schimbari din dorinta de a usura tranzactiile, de a nu se altera (asa cum erau initial schimburile in bunuri), de a fi usor si ieftin de transportat (carduri, numerar, tranzactii pe internet banking, CEC-uri), de a fi divizibili fara pierderea valorii (100 de lei in 2 bancnote de 50 de lei sau 10 banconete de cate 10 lei etc), de a avea valoare mare in volume mici (o bancnota de 200 lei in loc de 2 de cate 100 de lei), standardizati – unanim acceptati de un stat, de o populatie, de o comunitate (In Romania este LEUL, in SUA este DOLARUL, in spatiul monedei unice din Uniunea Europeana este EURO, in Japonia este YENUL, in Mexic este PESOUL vezi mai multe pe <http://www.bnr.ro/Cursul-de-schimb-524.aspx>)

Banii au rolul si de etalon monetar:

- banii sunt un mijloc de masurare a valorii economice dintr-o economie
- O economie inseamna ca produci la tine in tara anumite bunuri (ex. Masini – la Pitesti; haine – in fabricile de confectii de la Focsani, Suceava etc.; component IT etc) si servicii (de contabilitate, medicale, de avocatura, de invatare (profesori, traineri) etc) pe care le aduni si se numeste **PRODUCTIA TOTALA** (notatie: QT) a unei tari.

Pentru aceste bunuri si servicii folosesti materie prima:

- ✓ pentru masini: otel, cauciuc;
- ✓ pt haine: fibre textile

pe care le scazi din suma obtinuta mai sus si rezulta **CONSUMUL FINAL**.

Rezultatul se numeste **Produsul Intern Brut (PIB) sau Gross Domestic Product (GDP)**.

- Dezvoltarea unei tari depinde de valoarea acestui indicator pentru ca exprima suma valorii de piata (este valoarea/suma/prețul la care se tranzactioneaza un bun sau serviciu pe o anumita piata) a tuturor marfurilor si serviciilor destinate consumului final, produse in interiorul unei tari de catre actori economici autohtoni sau straini, in decurs de un an.
- In calcularea Produsului Intern Brut se iau in considerare doar bunurile si/sau serviciile destinate consumului final;
  - Un bun final inseamna: o masina, o casa, o bicicleta, un computer, o sosea etc
  - Un bun intermediar inseamna: un motor pt masina, o roata pentru bicicleta, un hard-disc/microporcesor/culer pt computer, ciment pentru sosea etc
- Banii isi mentin valoare de-a lungul timpului in proportie destul de mare, acestia putand fi convertiti in altceva (intr-un bun cum este o casa, un teren sau in lingouri de aur, in actiuni la o firma/corporatie/intreprindere etc).
- Banii ne pot reflecta si personalitatea prin modul in care cheltuim banii – este o reflectie a noastra. Putem fi chibzuiti, economi, atenti, responsabili, cheltuitori, risipitori, egoisti. Aceste aspecte ale personalitatii pot fi reflectate prin felul in care cheltuim o suma de bani pe care o primim.
- Banii pot sa reprezinte o idee, un concept: daca ai o idee aceasta poate fi materializata in bani, prin efortul pe care il depui pentru a o realiza. O idee de afacere, un film, o carte, un blog, o rochie creata de tine, un tablou, lucruri dragute pe care le ai dar pe care nu le mai utilizezi, toate acestea se pot transforma in bani, iar banii dau valoare acestora.
- Banii pot genera emotii: imagineaza-ti ca primesti o suma de bani, iar aceasta iti provoaca o anumita stare. Gandeste-te la ea! Simti emotiile care te cuprind? Banii pot sa-ti indeplineasca o nevoie sau o dorinta. Nu uita: ideile tale iti pot aduce bani, deci emotii, daca depui efort pentru realizarea acestora!
- Tine minte: Ai nevoie de peste 10 mii de ore de munca dedicata ca sa devii expert in ceea ce faci si abia atunci oamenii potriviti vor incepe sa vina alaturi de tine, pana atunci vor fi doar cativa dintre cei ce actioneaza pe baza de entuziasm!

Anexa 3

Corina, se gandea la ceea ce tocmai invatase cu privire la functiile banilor, cand in camera intra Dorina care tocmai descoperise ca vrea sa devina “prima doamna”.

Corina a ascultat-o pret de cateva minute, dupa care a intrebat-o: Si te-ai gandit care sunt pasii pe care trebuie sa-I faci pentru asta?

Dorina o privi cu ochii mari, destul de surprinsa, pentru ca ei ii era foarte clar: Nu trebuie sa faci ceva deosebit.

Corina, intelegand uimirea Dorinei ii explica de ce a intrebat-o:

Uite: eu imi doresc sa devin trainer – vezi mai multe despre ce inseamna aceasta meserie accesand link-ul http://www.catalog-cursuri.ro/Articol-Ce_inseamna_sa_fii_trainer-Resursa-38.html

Si pentru asta am nevoie de parinti pentru a ma sprijini si incuraja, de a petrece mai mult timp impreuna, sa ne cunoastem reciproc - uneori am senzatia ca mama nu ma vede, iar tata este prea copleșit de toate grijile casei.

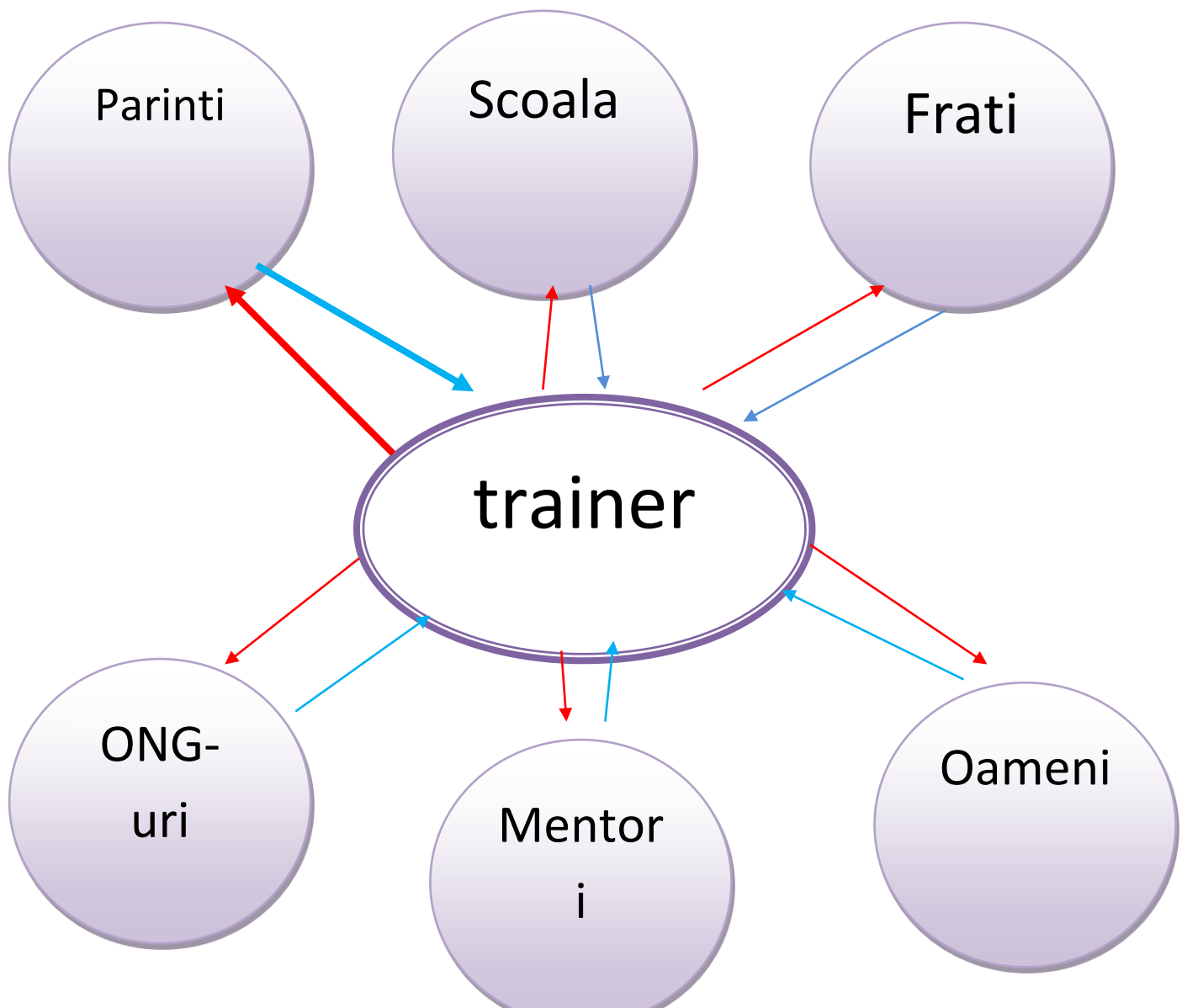
De scoala, si nu ma refer doar la programul standard, ci mai ales la implicarea noastra in diverse proiecte extracurriculare, prin pregatirea profesorilor de catre specialisti care sa-I ajute sa ne predea prin metode cat mai diverse, nonformale, care sa ne provoace, care sa ne ajute sa ne dezvoltam gandirea critica si invatarea autonoma.

De fratii mei care sa ma inteleaga si cu care sa impartasesc din nevoile, dorintele si visele mele, sa ne facem planuri pe termen lung si cu care sa fiu intr-o competitie pozitiva, care sa ne dezvolte pe toti, deopotriva.

Stiu ca exista ONG-uri unde poti merge sa faci voluntariat si sa inveti multe lucruri noi. Mi-ar placea sa pot activa si eu macar in unul dintre acestea si sa vad cum este pentru un trainer o zi de lucru.

Mi-ar placea sa am un mentor de la care sa invat si cu ajutorul caruia sa-mi pot dezvolta abilitatea de a comunica mai bine cu oamenii, si nu numai.

Si nu in ultimul rand, de oameni: ei sunt cei pentru care eu doresc sa devin trainer. Sa-i vad mai instruiti, mai increzatori in fortele proprii, mai dornici sa-si puna ideile in aplicare.

Dar, draga mea sora, stii ce este cel mai important? Sa intoarcem si noi ceva catre toti acestia:

pentru parinti: recunostinta si respect.

Pentru scoala: atentie si depasirea limitelor

Pentru frati: intelegere si multa iubire

Pentru ONG-uri: disponibilitate de a invata, promptitudine – sa raspunzi la timp atunci cand esti solicitat, responsabil – sa-ti asumi raspunderi atunci cand ai o sarcina de indeplinit

Pentru mentori: pasiune pentru ceea ce faci, sa fii receptiv la propriul proces de invatare, sa te cunosti si sa stii care iti sunt punctele slabe (dar sa nu le prezinti ca slabiciuni, ci ca lucruri pe care le-ai invatat din greselile facute in trecut) si punctele tari (cele relevante pentru contextul respectiv)

Pentru oameni: acesti sunt cei in fata carora, ca trainer, te prezinti, interactionezi direct, deci e necesar sa fii documentat, spontan, jovial, iubitor, pasionat de munca pe care o faci.

Dorina, ce parere ai? Iti faci si tu un „cerc al dorintelor”? Astfel vei intelege si te vei responsabiliza atunci cand iti pui o dorinta, vezi daca e realizabila. Poate acum intelegi mai clar cum sta povestea cu „sotia presedintelui”.

Anexa 4

Concluzii:

Functiile banilor se definesc astfel:

• **Banii ca mijloc de schimb:** in majoritatea tranzactiilor din economia moderna banii sunt utilizati ca mijloc de schimb (dau 1 leu pentru un ou). Nu mai trebuie sa ne intrebam ca in situatia trocului daca un ou valoreaza cat 5 mere.

Din aceasta cauza banii sunt: standardizati, acceptati pe plan larg, divizibili, portabili si nu se deterioreaza rapid.

• **Banii ca etalon monetar:** banii sunt cel mai intalnit mijloc de masura a valorii economice dintr-o economie. Preturile bunurilor si serviciilor nu sunt indicate de regula cu referire la alte bunuri si servicii ci referindu-se la un singur bun numerar – banii.

• **Banii ca masura a valorii:** reflecta capacitatea acestora de a-si mentine o parte din valoare in timp. Banii pot fi usor convertiti in altceva.

Banii nu sunt doar niste harti sau monezi. Banii pot fi :

• **o reflexie a noastra:** ceea ce face un om cu o suma mare de bani pe care o primeste este o reflexie a ceea ce el este. Poate fi egoist, cheluitor, econom, atent, responsabil, nechibzuit, etc. Pana la urma toate aceste lucruri se vad foarte usor.

• **o idee, un concept:** pentru ca orice idee buna se poate materializa in bani-astfel banii devin o masura a valorii. O idee de afaceri, o metoda creata, un film care se vinde, toate se pot transforma in bani, iar banii dau valoare acestor idei, concepte.

- **un generator de emotii:** imagineaza-ti ca primesti o suma mare de bani in mana. Acest lucru genereaza clar emotii pentru ca, banii pot reprezenta instrumentul de indeplinire a unor nevoi sau ale unor dorinte care pot fi sate sfacute sau nu. Iar banii, sa ne aminti m ca vin din niste concepte, idei, puti nte care se pot transforma in bani.
- **o masura valorica a modului in care gandesc oamenii.** Valoarea oamenilor nu este data de bogatia acestora ci de modul in care gandesc si folosesc banii pe care ii detin. Indiferent cati bani avem trebuie sa stim ce sa facem cu ei si asta necesita o minima inteligenta financiara.

Nevoi si dorinte:

- **Nevoia** cere in mod obligatoriu sa fie satisfacuta (mancare, apa, imbracaminte adecvata in functie de conditiile meteo).
- **Dorinte:** ceea ce ne dorim, dar putem sa supravetuiim si fara sa ne afecteze integritatea fizica si psihica reprezinta dorintele. Se poate satisface si o nevoie si o dorinta in acelasi timp.

De exemplu - am nevoia de a manca si orice gasesc de mancare imi va satisface nevoia aceasta si elimina orice risc (de a ma inbolnavi sau de a muri)

Dar daca am nevoie sa mananc, imi doresc ceva anume si asta caut in mod special ceva de mancare, inseamna ca mi-am satisfacut atat nevoia, cat si dorinta.

Pot insa sa apara confuzii intre nevoi si dorinte.

- **Diferenta intre nevoi si dorinte:** uneori mintea noastra poata sa creada ca are o nevoie si o confunda cu o dorinta. Spre deosebire de nevoie, dorinta poate sa fie indeplinita sau nu. Daca avem nevoie de un palton sa nu ne fi e frig iarna, si achizitionam unul pentru ca nu avem, ne satisfacem o nevoie. Dar daca vrem mai multe paltoane, care sa se potriveasca si cu incaltamintea, atunci aceasta este o dorinta. Suprapunerea nevoilor si a dorintelor a aparut din educatia primita din familie. Daca un parinte isi creste copilul dandu-i tot ce isi doreste, acesta mai tarziu va confunda nevoia cu dorinta si tot ce va dori va considera ca i se cuvine - si de aici apar o serie de frustrari majore, atat la parinti cat si la copii care nu inteleg de ce nu primesc tot ce isi doresc.

- Un alt lucru care trebuie inteles este **diferenta intre dorinta si realizarea acesteia.** NU toate dorintele trebuie sa se indeplineasca. Unele dintre dorinte pot fi mai importante decat altele. Pentru acele dorinte care par intr-adevar importante pentru noi, putem sa realizam „Cercul dorintelor” pentru a ne da seama cat de puternica este dorinta respectiva pentru a o pune in practica.

- **Dorinte induse:** dorintele pot fi induse prin manipulare. De exemplu publicitatea nu comunica doar actul vanzarii, ci creaza si alimenteaza dorinte. Un telefon simplu te ajuta sa vorbești cu alte persoane care nu sunt in proximitatea ta (asta e o dorinta de baza in comunicare). In urma unei reclame, inconștient s-ar putea sa iti dai seama ca iti doresti un smartphone care are inca 5 functii pe langa cea de care aveai nevoie. Pana in momentul in care ai vazut reclama nu ti-ai dat seama ca ai aceste necesitati, dar brusc a aparut o noua dorinta - de a achizitiona un telefon de acest tip fara

Anexa 5

Evaluare:

- Noteaza-ti/ inregistreaza ce ai aflat nou despre tine si trimite-ne pe mail.
- E important sa poti face distinctie clara intre nevoile reale si dorinte, pe care cu totii le avem si care sunt normal sa existe in viata noastra?
- Care este cel mai important lucru pe care l-ai invatat din aceasta lectie?
- Creaza-ti si tu un „Cerc al dorintei/lor” pe care sa ni-l trimiti pe mail scanat sau atasat. Cere sprijinul unui adult in cazul in care nu ai acces frecvent la scanner sau mail.